

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Ser[m]ones de septe[m] viciis criminalib[us]
eoru[m]q[ue] remediis magistri Pauli Wan theosophi et
co[n]cionatoris Patauiensis eximii**

Wann, Paul

[Augsburg], 1517

VD16 W 1186

De malis [et] nocume[n]tis q[ui] infert ira Sermo. XLIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30065

De nocumētis ire

Quum apud thessalonicā seditione exorta quidam
ex militibus vi impetrasset populi furentis
exercitus. Theodosius spernit nūcū atrocitate sue
censurā ad ludos circenses mutari p̄m: eius ex i
prouiso circūfūdī milites: atq; obtruncare pass
sim. p̄t q̄sq; occurrisset gladio iuberet. et vni
dicā dari n̄ rōni: s; furori. Hoc cū a sacerdoti
bus itale argueret: agnouit delictū: culpāq;
cū lachrymis p̄fessus publicā p̄nāz i p̄sp̄u ro
tius ecclie cregit. Et sibi ascriptū ep̄s absq; re
gali fastigio patientē impleuit. Hec ibi. Qualit
rūq; illo casu tā exp̄sso Ambrosius excoicauerit
Theodosiū: et ingressū ecclie sibi p̄hibuerit: ha
bet. xxiij. q. viij. Cōuenio. et. xviij. dist. Duo sūt
¶ Tertio beatus Greg. Nauricio impatori: ve
habet. xj. q. iij. c. illa p̄posito. sic d̄r. Illa p̄posi
toz. sollicitudo vtilis ē: illa cautela laudabilis:
in q̄ totū rō agit et furor nihil sibi vendicat: re
strigēda sub rōne p̄as est. ne qd̄ agendū pus
q̄ p̄citata ad tranquillitātē mēs redcat. nā com
mortonis tpe iustū putat omne qd̄ fecerit. vbi
nota x̄bū cōmōtionis tpe r̄t. ¶ Quarto Eudre
de ve scribit Greg. et habet. xj. q. iij. Sūmope.
Sūmope p̄cauendū est: vt reccozes ecclie et q̄
publice iudicia exercēt: in dicādis sentētijs n̄
latenus leuitare aut furore duci sint p̄cipies
s; causis p̄ diligēt ventilatis cū res q̄ igno
rabat plene ad noticiā venerit: tūc diuina et b̄na
na lex reuoluat. et fm̄ qd̄ ibi p̄stitū est p̄sona
rū acceptioe remota diffinitiuā sn̄a. p̄feratur.
Dinc est q̄ moyses q̄relas ppl̄i sp̄ ad deū in ca
bernaculū ingressus referebat. et iux̄ qd̄ d̄ns i
pabat iudicia p̄ponebat. n̄m̄ nos instruens:
ve nō ex corde n̄ro / sed ex p̄cepto diuino cōdēna
tōis v̄ iustificatiōis sn̄am p̄feram. Hec ibi.
De q̄s̄ lōge sūt illa nūc a p̄ncipib; . D q̄s̄ lōge
sūt hec ab eoz officialib; . q̄ nisi p̄cio saginent
vix iustā sn̄am admittit. tot h̄nc mali et iustū
inrecessozes: tot aduocatos: tot p̄mōzozes et
iusticiā ip̄edietes. recepti munerib; q̄ iustū nō
dico iusticiā vix cōsequi: sed et vix admittit. et cū
ira aliq̄nēs ab his q̄ iusticiā m̄strare et p̄moue
rēt deberēt / repellit. Abijcēda ḡ ē a nob ira tan
q̄ deestabil et nocua r̄t. ¶ Ad h̄ fac etiā d̄m
Gre. v. moī. vbi sic ait. Quāta sit iracūdie cul
pa pensare possum; : p̄ quā paria p̄dit. vt qd̄: q̄
ve ordie sit agēdū oīno nesciat. qz n̄m̄ intel
ligētē lucē ira subtrahit: cū mēre p̄mouēdo
p̄fundit. Per irā iusticiā relinq̄: qz dū p̄urba
ra mens iudiciū sine rōne exasp̄at oē qd̄ furor
suggerit rectū putat. Per irā gr̄a vite socialis
amittit. p̄ irā p̄cordia rūpit. p̄ irā lux veritatis
amittit. qz cū vici iracūdia p̄fusōis tenebras
icurrēt: his d̄s radiū sue cognitiōis abscondit. Hec
ille. ¶ Pr̄ ḡ ex p̄missis quōd ira ē deestabil et
stionio legi n̄alis / legis diuine / et legis canonice
ec. p̄ qd̄ culib; hōi diligēt iuigilādū ē ve nō
p̄mittat irā se vinci. Implorem; ḡ diuinā ele
mētā vt sua benignitate nos respiciat et gr̄a ne
i nob d̄nct ira. Et si aliq̄n nos p̄ringat irasci: ne

tal ira ducaet i p̄m: iux̄ thema. Irascimini et nō
li. pec. Qd̄ nob concedere dignēt d̄ns n̄r Iesus
ch̄s in secla benedicet. Amen

De malis et nocumētis q̄ inferit ira
Sermo. XLIII.

Iracimini et noli
te peccare. ps. iij. ¶ In p̄c. f. audistis
quōd ira sit deestabil triplici testimo
monio: vix legis nature / legis diuine / et legis ca
nonice. Et q̄lit h̄ sūt oīfū ex lege nature: p̄ r̄
nes naturales: p̄ p̄hos et poetas: et p̄ exēpla gē
tiliū et alioz. Et quōd p̄ legē diuinā oīfū est
irā nasci ex q̄tuoz. Ex inuidia: ex impacia: ex
supbia r̄p̄anoz. ex negligētia eoz: q̄ nō accipit
vni correctōez et emēdatōz. Sed p̄ legē canonice
cā oīfū est i exēplis p̄mōz irā eē deestabilē.
Et q̄uis hec oīa sint hōi mala et nocua ex ira
p̄ueniētia. tū sp̄alr nūc cogitauit dicere de p̄f
bus alijs mal et nocumētis q̄ inferit irā: q̄ culib;
bz hōi s; b̄n accēdēda: et p̄ h̄ ira vitāda iux̄ the
ma Irascimini et noli. pec. vbi s;. Pro gr̄a Bue
maria. Irascimini et nolite peccare. vbi s;.

¶ Circa hec x̄ba thēmar; ē diligēt accēdēdū
q̄ ira ē m̄strū nocua et mala p̄ q̄tuoz cās irā

Displicet deo (sc̄ptas quia

Placet diabolo

Ira Nocet irascēti siue p̄p̄o s̄b̄iecto

Nocet primo

Hospitiū ei turbat

Pr̄o ira displicet Replū dei incēdit
deo p̄pter tria: qz In homie deo d̄nū suū au
fert

¶ Pr̄mo ḡ ira displicet deo: qz hospitiū ei turbat
bar: iux̄ illud ad Ep̄. iij. Nolite cōtristare Ira hōi
sp̄m̄ sc̄m̄. Sup̄ ḡ d̄r Greg. Dū ira aim p̄llat sp̄itū d̄i
sp̄ūs sancto suā habitacionē p̄rurbat. Imo q̄n turbat
qz totā trinitatē / p̄rem et filiū et sp̄m̄ sc̄m̄ d̄ suo
hospitiū expellit: et diaboliū intrōducit. Sicut
em̄ iux̄ p̄pham i ps. In pace facit̄ loc̄ dei sic i
irafact̄ ē loc̄ diaboli. qd̄ b̄n p̄z p̄ exm̄ qd̄ refert
Greg. ij. dial. et habet etiā in Utrasparz: quōd q̄ Exēplū
dā iudeus in tēplo idolorū nocte hospitat̄ / au
diuit p̄ncipē demonioz i cathedra sedentē ad
se vocare ceteros demōes: et qd̄ egissent p̄feru
tari. Qui int̄ ceteros vnus dixit: q̄lit p̄ irā et dis
cordiā i quadā puincia bella plurima suscitaf
set et sanguinē multū effūdisset in. xxx. diebus.
Alter dixit in quadā ciuitate in nuptijs se fuis
set: ibi iras et rixas hōim cōmouisset: multum
sanguinē effūdisset: et tandē sponsū occidisset: in
decē diebz et rāmen de oībz illis malis p̄ncipē
demoniū nō erat p̄rens. sed illos flagellari fecit
cir: eo q̄ non plura mala p̄perauerit. Ecce ḡ
mō loc̄ diaboli ē ira. Et iō ap̄s vbi s;. ad Ep̄.
iij. p̄ q̄ d̄r. Sol n̄ occidat sup̄ iracūdiā v̄ iam
starim subiungit. Nolite locū dare diabolo. qz
dice. per iram datur locus diabolo. ¶ Ex illo

Ira tem
plū di ac
sendie

Exēplū

paret q' ira imaginē dei in templo ei' dissipat
 z imaginē diaboli ibi collocat. qz imago dei ē i
 aia rōnalti: ppter qd z rō dēpca' ad optima: z n̄
 quiescit nisi i deo. cur' hūi ira facit. Un sup il
 lo Job. v. Cū iū stultū inersit iracundia: dicit
 Greg. Nā fuerudo imaginē dei i nobis fuit
 qui semp tranquillus est. sed ira dissipat: q' mlti
 xruēib' puar. q' dum quiescē mētē collit: spūsan
 etus ibi nō reqiescit. Q' autē multū displiceat
 deo cū imago ei' in hoie dissipat. ostēdi pōr per
 h' qd dicit Aug. sup illo ps. In ciuitate tua ima
 ginē ipoz ad nihilū rediges. de' vitz in celesti
 ciuitate: qz ipi in sua terrestri ciuitate imaginē
 tuā ad nihilū dēgerūt. Et etiā p h' q' rāū pec
 catū reptitaret si aliq's imaginē crucifixi i eccle
 sia dissiparet: z idoli vni' demōis p eo pone
 ret. **S**ecūdo displiceat ira deo: qz rēpluz dei ac
 cendit: fm illud ps. Incenderūt igni scētariū
 tuū i terra. Et. j. Loz. iij. Nescitis qz rēplū dei
 vos estis: z spirit' dei habitat in vob. si q's autē
 rēplū dei violauerit disperdet illū de'. Nul
 lum em viciū sic pēmittit deū sicut ira. Nā h
 viciū aperre se erigit p'ra deum. Un ad ho
 minē irarū vidēt p'ncere illud Job. xv. Tēen
 dit aduersus deū manū suā: z p'ra oipotēte ro
 borat' est. Lucurrit aduersus eū erecto collo.
 Nō em irat' deū p' melia afficit: z nūc expu
 ere in facie ei': fm illd Job. xxx. faciē meā spū
 ere nō verent. **T**ertio ira displiceat deo: qz do
 minū suū i homie sibi auferit: z diaboli ibi fa
 cie dñari. Homo em iracund' quodā mō deuz
 se facit. dum vindictā sibi vsurpat quā de' sibi
 bi retinuit. Sic em dñs. Nibi vindictā z ego
 retribuā Rom. xij. z Deu. xxxij. Nea est vltio
 z ego retribuā eis in epe: vt labat' pes eoz. Un
 in viciis parz habet: q' dum qdam frater veni
 ser ad abbatē suum Philosū: z ei diceret q' se
 velle vindicare de quodā fratre q' dixerat ei cō
 eum: hāccepit ozare abbas in hūc modū. de'
 iam nō es nob' necessari' vt p nob' sollicit' sis:
 qz nos ipsi sic frater iste dicit z possum' z volu
 mus nos vindicare. qd cū audisset frater peni
 tuit. Sic g' p'z quō ira displiceat deo. **Q**uā
 vis autē ex iam dicitis fac' p'z: q' ira placeat dia
 bolo eo q' displiceat deo. tñ adhuc sūt alie cau
 se. ppter quas specialiter ira placet diabolo. Et
 sunt tres: vitz

Ira tem
plū di ac
sendit

Exēplū

Exēplū

Potes est ad ipugnādū hoies
z ad destinādū opus bonū.

Ira placet dia
bolo quia
Lecitatem facit in homine
Per eam diabolus multū do
minat homini

Primo ira placet diabolo: qz per eam dia
bolus valde potens est ad impugnatōes hois
et destruccione operis boni: quia ira est ignis
spiritualis. Unde sicut ignis naturalis poten
tior est ad destruccione q's alia elemēta. sic ira q'
est ignis spiritualis zc. Et ideo mali homines
qui multum conantur destruere terram inimi
corum suorum igne pugnant: nec per iusticiā

cas suas expediti volūt. Sicut z demōes i infer
no: igne dānatas aias z i purgatorio decenas
roqnt. Sic ignis ire potēs ē ad destruccōes bo
noz opoz: qz ab ope bono cessare fac: vt paret
bit i scētib'. De h' igne ire spūalt' intelligi p'
illd Joel. j. Ignis comedit speciosa deserti. pul
chriorē ei p're mōi curit iste ignis infernal'. s. no
biles z diuites. Un Eccl. xxvij. Scdm lig' sil'
uarū exardescet ignis: z fm x'itrem hominis
sic iracūdia illi' erit. z fm subam suā exaleabit
irā suā. Prop' p'ea ira in exercitu diaboli ē in cē
diaria. ipa ei cā ē alioz scēdarioz. Ecōtra dñs
iesus saluator n̄r accendere voluit in mō isto
ignē amor' ad destruccōē regnū diaboli: s'z illd
Lu. xij. Ignē veni mittere i t'ra. Et qd volo nisi
vt ardeat. ignē vitz charitat'. dei z p'ri. S'z beu Ignis di
ignis diaboli nūc p'ualeri mōo igni charitat'. aboli p'ze
Longe ei p'les inueniunt ad faciēdū mala q' p'at' igni
bōa ad coopandū i malis q' i bonis: ad p'fulen' charita
t'is
uersus p'rim suū ipm inuiste inuadēdo / occupā
do / sedēdo / diffidādo / offendere q'nt: h'z paero
nos turpitudis z malicie sue q' plimos. S'z i
iusticiā p'leq' desiderat. vix iuenit p'filiatoz / vix
auxiliatoz nisi p'cio conducāt. Et bñ h' p'phante
Salomō Eccl. j. dices. Scultoz infimē ē nu
mer'. Et ibidē dices. Peruersi difficile corrip
gunt. Exponit ar h' p'bu sapiēt' duob' modis.
Prō sic: sic infimū ē notū: sic ignozū ē v'l' incer
rū q' sine stult' z q' sapiēt' ē: z qui boni z q' mali:
z q' saluar' z q' dānari. Secūdo sic: Scultoz in
fim' est numer'. qz sic infimū icōpabilit' exce
dit finitū. ira p'les inueniunt mali q' bōi / stult'
q' sapiēt' ē: ponētes lucē tenebras z tenebras
lucē: estimātes fm sensū corruptū / dulce amā
rū et amāz dulce: vt dicit Esa. v. Et p' h' longe
p'les de hoib' dānant q' saluar' qz lata ē via q'
ducit ad perditōes z mlti sūt q' irant p' eā. Mar
th. vij. Et b. Tho. hec snialt' dicit p'ma p'ce sūme
q. lxij. ar. ix. Un de angel' rot remāserit q' ceci
derūt in sol'. argu. **S**ecūdo ira placet diabolo
qz ceccatē fac' i hoie q' mltū placz diabolo. Si
Ira exce
cur ei celesti regi mister ielligens acceptus est car hoies
Prō. xiiij. sic diabolo accept' est mister ceccus
Ipe em sil'is est coruo. qui veniēs ad cadauer
primo currit ad oculū. sic diabol' p'mo vult bo
minē execare. sciens q' postea facili' pōrit eū i
foueā p'ci p'cipitare ad volūtatē suā. Exm ha' / Exēplū
bem' in vitaspa. Un dixit qdā sener. Quando
operiunt ocul' animalis: ruc currit ad molen /
dini' alioqn n̄ ambulat i circuitu mole. sic dia
bol' qn' operit e'clos mēt' i oē p'ci p'cipitat bo
minē. **T**ertio placz ira diabolo: qz p' irā mltū dñat di
dominat' diabolus homi. hō em iratus non r' / abol' ho
mer facere qdēqz diabol' sibi p'cipit. etiā qn'qz mini p'z
grauia z enormia peccata Iratus em non par iram
cit vroz / non filijs / non filiabo neqz famulis.
quicētiā aliqn ad tantū mouet: vt vtensilia sibi
necaria in graue damnū suū destruat. z qn'qz
siliū in ignē p'ciat. Et qd ampli' dicam tanz

E

Exēplū

Ita nō pōt libere vti actu suo. Juxta illud Caro. Impedit ira aim ne possit cerneere verum. Et Beg. v. mo. in fi. dic. Per irā sapiētia pōit. ve q̄ ordine agendū sit nesciat. Quārcūq; cū aliq̄ sit sapiēs z circūspēct⁹ impedit ex ira: vt singula q̄ vidēda sūt circa negociū qd agit vidēre nō possit. Hoc arēdit Arist. ij. Elenē. vbi docet. p spēali cauecla; q̄ sophista d; sociū ad iram puocare; q̄ tūc facili⁹ poterit cū supare. Hoc bñ ostēdit causidici siue pcuratores i cōsistorijs z libris sese studiosē puocātes. turbari em̄ min⁹ vidēt; q̄ sic i aqua q̄ra z clara ap̄paret vult⁹ inspicieris q̄ nō apparet in aq̄ turbida. ita vitas apparet z cernit a mēte q̄ra q̄ vidēre neq̄t ab eadē passionata. Sic q̄ ira dissua det cūlibet sapiētī saltē ira mala. Un̄ p sapiētē dōr Ecēs. vij. Ne sis velox ad irascēdū; q̄ ira i sinu stultū rēdēdit. p̄s b q̄ fm Egidiū de regi.

Ira p̄ccat. vbi s. Ira velox q̄ vix p̄cedit rōnē dupl̄ bēs rōnē est cauenda. Prioz; q̄ nō p̄fecte rōnē audit. Se dupl̄ est cūdo; q̄ eā obnubilat. p̄p̄ea ira rōnē p̄cedēs fz cauenda p̄hm. vij. Et b. assilat canib; vl̄ fuis velocib;. Serui em̄ veloces stacim cū audiunt v̄bū dñi anq̄ plene p̄cipiūt p̄ceptū ei⁹ currūt vt cregū rur ei⁹ mādātū. q̄re p̄tingit eos d̄ficere; q̄ nō p̄fecte p̄eperūt; quō cregūndū sit mādātū illud Sic etiā canes stacim cū audiūt sonitū latrāe; nō arēdētes an veniēs sit amice⁹ vel inimicus Sic z irar⁹ fac̄ statū cū rō dicitur vindictā esse faciendā; vult currere vt vindictā exequat. nō expectās sup b iudiciū rōnis q̄lit vindicta illa fieri debeat. Quō autē rōnē obnubilat dicitū est sup. Sic q̄ p̄z quō ira obscurat intellectu. **Ira ma/** autē ira maculat affectū; p̄z. Sic ei ab igne fuz cular af/ mus ascendēs maculat domū; si qd ē ibi pul secum cre depicit⁹ obscurat. Sic reuera fum⁹ cholē re i aia fedat z obscurat pulebitudine sicut diuio; z imaginio diuie ibi nālit d̄picere. Un̄ Bre go. v. mo. vbi s. Dū māfuetudo p̄ irā amicit̄ diuie imaginio sicut diuie viciat. Ecōra hō; q̄ritē turbulēcos moe⁹ animi p̄ māfuetudine restrit; gūm; redire ad sicutudine d̄toris conamur.

Ira ma/ autē ira maculat affectū; p̄z. Sic ei ab igne fuz cular af/ mus ascendēs maculat domū; si qd ē ibi pul secum cre depicit⁹ obscurat. Sic reuera fum⁹ cholē re i aia fedat z obscurat pulebitudine sicut diuio; z imaginio diuie ibi nālit d̄picere. Un̄ Bre go. v. mo. vbi s. Dū māfuetudo p̄ irā amicit̄ diuie imaginio sicut diuie viciat. Ecōra hō; q̄ritē turbulēcos moe⁹ animi p̄ māfuetudine restrit; gūm; redire ad sicutudine d̄toris conamur.

Ira infic est passionū corpaliū; q̄ ita facili⁹ trāscat a paz renitib; i fecum ab eis genitū. sic ira q̄ sic bomi innaſcat. Et id ira nālioz q̄ p̄cupiscētia p̄ p̄hm affirma. vij. Et b. Et b etiā Albert⁹ tractat. vij. Et b. dices. Ira ē valde nālis q̄ accipiat naturo ra vt est p̄ncipiū gnātiōis; q̄ frēq̄nt innaſcat a parētib;. Lūi⁹ tñ assignat causas. Nā dic; q̄ calor cordis p̄scindit semen a generātib; z infor; mar vniuersali v̄tute. Et ideo calor cordis paz renē; si est fumosus choleric⁹ z amar⁹. ipa ge neratio dispositioz accipit ad iracūdiā in eo q̄ ex tali semine nar⁹ est. Sic de p̄cupiscētia qm̄ p̄cupiscētia rāce; nō i naturalib; sed in ipa cōi cōp̄lexione fundat cui est cōplexionēta. Et idō in respectū ad parētes ex parētib; naturalioz est ira q̄ p̄cupiscētia. Un̄ recitat Albert⁹ vbi s.

Exēplū Quidā accusat⁹ q̄ patre p̄culs; excusando

se dixit q̄ ira esse sibi ex patre ingēta. Cū signū induxit; q̄ etiā par suus patre suū p̄culs; firz auus pauū. Et ostēdēs p̄c; filū suū dixit. Et iste fil⁹ meus p̄cutit me cū vir fact⁹ fuerit; q̄ ira illi ingēta est. Dico em̄ nob fz cor tam genealogiā ira cōnata est. Et ali⁹ p̄ filū um suū trace⁹ ad ostia; filū q̄scere iussit; alle gans q̄ vlcet⁹ trahend⁹ nō erat; q̄ antea ipse patre suū n̄ vlcra q̄ ad ostia traxerat. Quāuis autē ira innaſcat a calore cordis generāti. alio; ratiōe em̄ corpis z ineq̄litate macerie; aliq̄n sic ineq̄lit in filio z i patre. Nec Albert⁹. Stat ei bene filū mag⁹ a nā melinari ad incōtinētiā q̄ patre. z tñ ex alteratōe corpis p̄ resistētiā tena rionū esse castissimū; sic z de ira pōt dici. Et illo q̄ p̄z malicia ire; q̄ p̄ ceter⁹ passiōib; a p̄ncipio infic p̄ceptū zc. Quāto ira dimittit op⁹ bo nū imp̄fectū. Un̄ siq̄s aliqd bonū incipit; z ab ira app̄hendit; imp̄fecte illd facit; z ad cōplētas p̄fectionē n̄ dedit. Et causa est; q̄ ira complex te rōnem nō audit. Et id illud qd fm rōnē p̄fici endū est nō p̄ficiē. vt ostēdit Arist. vij. Et b. vbi s. f. vbi iram p̄cedētē rōnē assilat canibus vel feruis velocib;. Q̄ritēs deuoti viri z ml̄ie res ad irā cōmoti ipediunt a deuotōe; ab oīone aut p̄p̄lariōe. Quōritēs etiā iudex volēs face re iusticiā p̄ iram impedit ab executōe. Quō ritēs z aliq̄s incipit bñ facere. primo; vel p̄ mu tuū; vl̄ p̄caratē; si ad iram motū cessat a bono ope; di. Ego volebā huic b z b dedit; vel rātr z taliter eū iuuisse; nūc ego nolo facere zc.

Ira op nū imp̄fectū. Un̄ siq̄s aliqd bonū incipit; z ab ira app̄hendit; imp̄fecte illd facit; z ad cōplētas p̄fectionē n̄ dedit. Et causa est; q̄ ira complex te rōnem nō audit. Et id illud qd fm rōnē p̄fici endū est nō p̄ficiē. vt ostēdit Arist. vij. Et b. vbi s. f. vbi iram p̄cedētē rōnē assilat canibus vel feruis velocib;. Q̄ritēs deuoti viri z ml̄ie res ad irā cōmoti ipediunt a deuotōe; ab oīone aut p̄p̄lariōe. Quōritēs etiā iudex volēs face re iusticiā p̄ iram impedit ab executōe. Quō ritēs z aliq̄s incipit bñ facere. primo; vel p̄ mu tuū; vl̄ p̄caratē; si ad iram motū cessat a bono ope; di. Ego volebā huic b z b dedit; vel rātr z taliter eū iuuisse; nūc ego nolo facere zc.

Ira vint cūq; em̄ firmū sit colligatōis z pacis nālis vi/ culū; tñ h̄ rumpit ire malū. Sic apparet i Cain culū paz z Abel. Bēn. iij. vbi p̄ iram Cain perijt paz fra cōstruit terna. Un̄ Sap. x. Ab hac scz sapiētia; vt recess sit iniust⁹ i ira sua; p̄ irā homicidiū; fratricas deperijt. amicitia fracta. Sic em̄ paz z p̄cor dia p̄seruat i bono statu oīnia. ira ecōra dissū pat dissensio z ira vniuersa; vt ostēdit Tull⁹ d amicitia. Si inq̄t ex rep. nā beniuolētie p̄uici onē exēmet; nec dom⁹ vlla; nec v̄bs stare pos terit; nec agricultura p̄manebit; q̄nta etiā vis ei⁹ sit ex dissensioib; z iracūdijs p̄cipere potest; q̄ em̄ dom⁹ tam stabilis; q̄ tam firma ciuitas; q̄ nō discidijs fundit⁹ euerti possit. Idē pulere exēplificat Seneca. l. j. de ira; dices. Aspice no; bilissimaz ciuitatū fundamēta notabilia; has ira detecit; aspice solitudines; p̄ ml̄ta miliaria si ne habitatore desertas. has ira exhanſit. aspice tot memoria dignos duces; aliū ira p̄fodit; aliū inera sacra mense ira p̄culs; aliū filij p̄ericiō dare sanguinē iussit. Nec ibi. Ira igit omne p̄cordiā rumpit; amicitia tollit; pacē m; erimit; Aleem serit; z discordiā nuerit. sic scrip tū est. Prouer. xxi. Vir iracund⁹ puocat ruz ras. Et ibidē. Vir iracund⁹ effodit peccata. q̄ malos quos ad discordiā puocat peiores facit. Et ideo fugiēdi sunt iracūdi; q̄ sunt pacē z so cietatis turbatū; sicut ex natura et scriptura

oe
is
s
ra
ex
ert
ur
ra
a
bil
f
sey
se
est
ur
ree
Not
E
pa
um
cū
re
ve
ri
ri
ri
vi
ca
ve
ex
c
ra
ne
E
ca
u/
stē
oc
n
ra
fil
ci/
Exēplū
fu
bi
ca
n
u/
Exēplū
d
li/
ve
it
le
t
le
Ira ob
curat
o
colle
o
o
ri
n

D
Ira op
nū imp̄fectū.

I
Ira vint

pōe offēdit. **A**nimalia em̄ rapacia z iracūda nō sūt
 in pgregatiōe aliq̄ socianda. s; sūt sola. imo su
 giunt z iclamant ab alijs ipoz irā deestātibz
 vt offēdit **Albertus** sup. j. **Politi.** in p̄m. dicēs.
Ira q̄d pacē rāpāces z iracūde: sic falcones/acci
 pieres/ z aq̄le/ semp sūt sole. vt dicē **Aristo.** in de
 animalibz. z fugiunt q̄ iclamant ab alijs auibz.
 p̄ter h̄ q̄ corū p̄r nālē p̄uincōez auū z socie
 rarē. sic etiā fugiēdi sūt iracūdi: qz pacis turba
 rūt vt ibidē inēdit. **Ideo** dī **Prover. xxij.** No
 li esse amic⁹ homi iracūdo. neqz ambules cum
 viro furioso: ne forte discas semitas eius: z su
 mas scādali aie tue. **S**eprio ira excedit cor
 rectoris modū. q̄ em̄ ira detinet delicta corrigē/
 re debite neqz: qz cū ad vindictā sumendā ma/
 gis d̄ p̄p̄is inuicij p̄ q̄ lesus sit nālī idī/
 net: vt dī **Egidi⁹** de regi. p̄nci. li. j. p̄c. ij. c. xxvij
 q̄ irar⁹ excedit modū correctōis: magis si ira
 rōnē supauerit. **Uñ** **Gre.** i. mo. d̄. q̄ i correctō/
 onē vicioz iracūdia subijci debet mēti z nō p̄/
 esse. qz si q̄s corrigere nitit⁹ z ira detinet/ opp̄m̄
 aūq̄ corrigat. **Hoc** multū cōsiderauit passio
 nū viciozes aniq̄: q̄ q̄nētiq̄: lesi/ noluerit se
 vlcisci irar⁹: s; v̄ alijs cōmiserit/ v̄ expectatue/
 rōe tēp⁹ q̄ fuerit exera passionē ire possit. q̄ n̄
 bñ pōr alijs corrigere q̄ seipz nō habet in p̄ate.
Exēplū **Sic** d̄ **B** dicta sūt exēpla sup ser. xli. **E.** **Et** **Ua**
ler⁹ li. iij. rubca. j. de plarone d̄. **Q** cū in deli/
 ctū serui vehemētē exarissē: iussit seruū stari
 d̄: ponere tunica z p̄bere scapulas vberibz. **Et**
 plaro sua manu cesuro sterit. **Et** cū se irasci in
 tellexit: ne vidēre modū excederē: manū quā
 in altū ad cedēdū erexerat suspēsam cesuro s;
 milis tenuit. z p̄seuip̄o amico tūc supuenitēre
 qd ageret interrogat⁹: r̄ndit. **Ego** exigo penas
 ab hoie iracund⁹. **Et** sic fuū castigandū amico
 tradidit: rimēs ne ex ira modū correctōis exces
 deret: dicēs. **Nullo** mō ille fu⁹ i ei⁹ p̄ate sit q̄ i
 sua nō ē. **I**dem recitat **Procl⁹** de puidēcia. q.
 viij. de **Theana:** q̄ ad ministrā ait. **S**i nō essez
 irata/ vberarē vniqz re. **Et** ibidē dī. **M**iro mō
 aniq̄ p̄i obstabāt sibīp̄is ne vicerent ire passi
 onibz. **Uñ** z **Senec.** li. iij. de tra. dī d̄ **Socrate:**
 qz multū suis passiōibz dñabat. **Erar** em̄ in eo s;
 gnū ire/ vocē submittere: parei⁹ loq̄. qz tūc ap
 parebat qz sibīp̄i obstabatur rōne suos impe/
 tus cobiberet. **S**i q̄ h̄ fecerunt aniq̄/ legis det
 ignari/ qd facere debēt ch̄ian: z magis rectoz
 res alioz z placit: talibz exēplis edocet/ z p̄mio
 eino allecti. vt vicz nō ex ira/ licz z elū habeant/
 iudicē: sic qz ira rōnē dñet: s; irā subiectā rōnē
 habeat. z tūc fm̄ qz iustū ē seipos tenētes parti/
 enter corrigat: vt docet **Gre.** v. mo. in fine.
Ex illis q̄ p̄z qz correctozes alioz magis de
 bēt ab ira excessiua cauere. qz i sua debēt eē po/
 restare qz alios habēt corrigere. **L**ij. exēplū ma
 nifeste p̄z i rege **Ap̄u:** de q̄ dī **Senec.** li. j. d̄ cle
 mēcia. **A**pes inq̄ s; iracūdissime: z p̄ capru cor
 porū pūgissime: z aculeos i vulnere reliquit
Re ip̄e sine aculeo ē. **N**ouis ei natura n̄ seui

esse nec vltionē magnā perere. reliqz detragit: **R**epap̄
 z iram ei⁹ inermē reliqz. **E**xemplū h̄ magnis re aculeum
 gūto ingerēs. **Hec** **Senec.** **E**xēplo **Greg⁹** ap̄ū nō habet
 sine aculeo ire debent esse rectozes alioz: ita qz
 irā rōnē subijciat z stude regant. **F**m̄ illō **Eccl̄.**
 xxvij. s; vturē hoīs sic iracūdia illi⁹ erit. **S**ic
 qz p̄z certū p̄ncipale q̄nta mala ira iferap̄p̄rio
Quarto p̄ncipalr ira nocet p̄rio (subiecto. **I**
 qz fere oīa mala q̄ hoīs in ferit sibi inuicē/ p̄ce
 dūt ex ira. **I**ō multū sibi debet cauere q̄libz hō
 ab ira. qz nisi h̄ fecerit/ intolcrabil est hoibz: fm̄
 illud **Prover. xxvij.** **S**traue est saxū z onerosa
 est arena: s; ira stulti viroz q̄uoz est. **E**t **Eccl̄.**
 xxij. **S**up plumbū qd grauabit⁹: **E**t qd illi alijs
 nomē q̄ faru⁹: **A**renā z salē z massam ferri fas
 cil⁹ est ferre q̄ hoīem imprudētē z fatuū z im
 piū. **N**ō em̄ iracund⁹ p̄cipue ē onerosus amī/
 cis z familiaribz suis. **Uñ** **Prover. xxij.** **N**olit
 esse amic⁹ homi iracūdo: neqz ambules cū viro
 furioso. ne forte discas semitas ei⁹: z sumas
 scādali aie tue. **T**riplici aīe rōne nō debz
 hō q̄rere amicitia hoīs iracūdi. **P**rio iō: qz pa/
 rū durat talis amicitia. ignis em̄ ire cōburit i
 eo vinculū amoris. **S**ecdo: qz hoīs iracūdi sūt
 velut lignū ignitū qd p̄sueit erurere ea q̄ tan
 git. **T**ertio: qz sūt velut lignū spinosū qd pun/
 git amplectētes se. ad familiari amozē ample/
 ctēdi nō sūt. **I**tez em̄ hō amat omēs arbores q̄s
 bz: spinosas n̄ libētē declinat. **S**ic itez omēs
 hoīs amādi sine: rñ familiaritas iracūdoz de
 clināda ē. **S**ic qz p̄z in h̄ fm̄oē quō ira displicz
 deo: placet diabolo: neqz p̄rio subiecto: z nocet
 p̄rio. **H**oc bñ attendit **Joseph** q̄ loq̄ns ad fr̄es
 suos iruros ad p̄ez dixit **Gen. xlv.** **N**e irascas
 mini i via. sic z nos fr̄es sum⁹ i via ad patrem
 n̄m celestē tendētēs: z iudicē q̄ iusticia nobis
 plenarie exhibebit. **S**ingul⁹ em̄ diebz facimus
 vnā diceā magnā ad iudicē magnū. **E**t iō d̄be
 mus eē i pace z mūda p̄cia **Nat. v.** **E**sto con
 sentiens aduersario tuo dū es i via: ne forte tras/
 dat te aduersari⁹ iudici: z iudex tradat te in
 stro z i carcerē mittat⁹. **A**mē dico tibi: nō exies
 inde donec reddas nouissimū q̄drātē. **S**up **B**
zbo **Nat. v.** **E**sto p̄sentiens zē. d̄ **Augu.** i lib. l.
 omel. omel. xxij. **N**unq̄d diabol⁹ est aduersari
 us cui debet p̄sentire ch̄ian⁹. **Q**ueram⁹ q̄ illi
 aduersariū cui p̄sentire debem⁹ ne tradat nos
 iudici/ z iudex mistro/ z mistro mittat i carcerē.
Queram⁹ illū z p̄sentiam⁹ illi. **E**t subdit. **S**i
 peccas: adūfari⁹ tu⁹ fmo dei ē. **U**erbi ḡra: for
 tan d̄lectat te inebriari z dicit tibi/ noli. d̄lectat
 te nugari/ d̄ tibi noli. d̄lectat te furtū facere/ z
 dī tibi noli. d̄lectat te adulterari/ z d̄ tibi no
 li. **I**n q̄buscūqz peccis voluer⁹ facere voluntatē
 tuā/ d̄ tibi noli. **E**t sequit. **D** q̄ bon⁹ aduersari
 ri⁹: q̄ uicilis: nō q̄rte nostrā voluntatē sed vtili/
 tatē. aduersari⁹ est nobis q̄ditū sum⁹ z ip̄i nos
 bis. q̄ditū tu tibi inimic⁹ es: inimicū habes f̄
 monē dei. **E**sto tibi amic⁹ z p̄cordas cum ip̄o.
Nō homicidū facias auidi z p̄cordasti. nō me

Ira qd pacē rāpāces z iracūde: sic falcones/acci pieres/ z aq̄le/ semp sūt sole.

R Ira qd pacē rāpāces z iracūde: sic falcones/acci pieres/ z aq̄le/ semp sūt sole.

Exēplū Sic d̄ B dicta sūt exēpla sup ser. xli. E. Et Ualer⁹ li. iij. rubca. j. de plarone d̄.

Exēplū Idē recitat Procl⁹ de puidēcia. q. viij. de Theana: q̄ ad ministrā ait.

Ex illis q̄ p̄z qz correctozes alioz magis debēt ab ira excessiua cauere.

Exēplū Manifeste p̄z i rege Ap̄u: de q̄ dī Senec. li. j. d̄ clemēcia.

Ira con paraf d mū incē denci

ehabere; audi z recordasti. no falsum testimo...

De detestatioe Ire. Ser. XLIII.

Rascimini et no

litte peccare. qsal. iiii. In pced. fmo...

Rascimini z nolite peccare. vbi s. In p...

- Domu incendenti (menta) Fluuio torrenti z pluuie cade...

Ira com Prio irar' ppat' domu incendenti. Sic ei q...

pulcris studiu haberes. Er. j. ad Tim. vj. Diuitib' dicitur...

fluuii torrenti

Pluuie cadenti

Qua' autem ira afflicta pluuie cadenti. Na sic...

Repasit aculcum no habet

no

n

B